

TARTUNTATAUTILAIN 58 §:N MUKAINEN PÄÄTÖS LAPIN ALUEHALLINTOVIKASTON TOIMI- ALUEELLE

ASIAN TAUSTAA

Maailman terveysjärjestö WHO julisti koronavirusepidemian pandemiaksi 11.3.2020. Valtioneuvosto antoi 16.3.2020 ensimmäisen suosituksen, jonka mukaan julkisia kokoontumisia rajoitetaan uuden koronaviruksen aiheuttaman infektion (COVID-19) leviämisen ehkäisemiseksi.

Lapin aluehallintovirasto on 17.3., 8.4., 8.5., 19.5., 16.6., 1.7. ja 24.8.2020 antamallaan päätöksillä tehnyt tartuntatautilain 58 §:n 1 momentin mukaiset rajoituspäätökset koskien yleisötilaisuuksien ja yleisten kokousten järjestämistä.

Aluehallintovirasto on 24.8.2020 antamallaan päätöksellä asettanut yli 50 henkilön sisätiloissa ja alueellisesti rajatuissa ulkotiloissa järjestettävien yleisötilaisuuksien ja yleisten kokousten järjestämisen edellytykseksi opetus- ja kulttuuriministeriön ja Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen 14.5.2020 antaman ohjeen noudattamisen. Päätös on voimassa ajalla 1.9.–30.9.2020.

KUULEMINEN

Kuuleminen olisi saattanut vaarantaa tämän päätöksen tarkoituksen toteutumisen, ja siitä johtuva viivästyminen olisi aiheuttanut huomattavaa haittaa ihmisten terveydelle ja yleiselle turvallisuudelle, minkä vuoksi hallintolain (434/2003) 34 §:n 2 momentin 4 kohdan nojalla asiassa ei ole suoritettu kuulemista.

ALUEHALLINTOVIKASTON RATKAISU JA PERUSTELUT

Määräys

Lapin aluehallintovirasto kieltää tartuntatautilain 58 §:n 1 momentin nojalla toimialueensa kuntien alueella kaikki sisä- ja ulkotiloissa järjestettävät yleisötilaisuudet ja yleiset kokoukset, joihin osallistuu yli 50 (viisikymmentä) henkilöä.

Sisätiloissa ja alueellisesti rajatuissa ulkotiloissa voidaan kuitenkin järjestää yleisötilaisuuksia ja yleisiä kokouksia, joihin osallistuu yli

50 (viisikymmentä) henkilöä edellyttäen, että turvallisuus niissä voidaan varmistaa noudattaen opetus- ja kulttuuriministeriön ja Terveysten ja hyvinvoinnin laitoksen 21.9.2020 antamaa ohjetta (liite 1).

Määräys on voimassa ajalla 1.10.–31.10.2020.

Perustelut

Tartuntatautilain 1 §:n mukaan lain tarkoituksena on ehkäistä tartuntatauteja ja niiden leviämistä sekä niistä ihmisille ja yhteiskunnalle aiheutuvia haittoja.

Tartuntatautilain 9 §:n mukaisesti kunnan velvollisuutena on järjestää alueellaan tartuntatautilaissa tarkoitettu tartuntatautien vastustamistyö.

Tartuntatautilain 58 §:n 1 momentin mukaan, kun laajaa tartunnan vaaraa aiheuttava yleisvaarallinen tai yleisvaaralliseksi perustellusti epäilty tartuntatauti on todettu tai sen esiintyminen on perustellusti odotettavissa, kunnan tartuntatautien torjunnasta vastaava toimielin voi päättää toimialueellaan sosiaali- ja terveydenhuollon toimintayksiköiden, oppilaitosten, päiväkotien, asuntojen ja vastaavien tilojen sulkemisesta sekä yleisten kokousten tai yleisötilaisuuksien kieltämisestä. Edellytyksenä on lisäksi, että toimenpide on välttämätön yleisvaarallisen tai yleisvaaralliseksi perustellusti epäillyn tartuntataudin leviämisen estämiseksi. Aluehallintovirasto voi tehdä alueellaan vastaavat päätökset silloin, kun ne ovat tarpeen usean kunnan alueella. Säännöksen 3 momentin mukaan edellä 1 momentissa tarkoitettut päätökset tehdään enintään yhden kuukauden ajaksi. Toimenpiteet on heti lopetettava, kun tartunnan vaaraa ei enää ole.

Tartuntataudeista annetun valtioneuvoston asetuksen 1 §:n 1 momentin 14 kohdan mukaan uuden koronaviruksen aiheuttama infektio on yleisvaarallinen tartuntatauti.

Koronavirusinfektioon ei toistaiseksi ole tehoavaa lääkettä eikä rokotetta. Infektio aiheuttaa Terveysten ja hyvinvoinnin laitoksen mukaan monille sairastuneille lievän taudinkuvan, mutta erityisesti iäkkäät ja muut riskiryhmiin kuuluvat voivat saada vakavan taudin. Koronavirusinfektio (COVID-19) tarttuu ensisijaisesti pisaratartuntana, kun henkilö yskii tai aivastaa. Virus voi tarttua myös pinnoilta, joille on hiljattain päätyntä sairastuneen hengitystie-eritteitä. Virus kiertää edelleen sekä Suomessa että laajasti muualla maailmassa. Suomessa koronavirusepidemia on kesän rauhallisemman vaiheen jälkeen osoittamassa kiihtymisen merkkejä useilla alueilla ja uhka epidemian kiihtymisestä on olemassa. Suomen väestöstä valtaosa on yhä altis tartunnalle, koska virus on uusi eikä väestössä ole siltä suojaavia vasta-aineita. Laajalla testaamisella, sairastuneiden eristämällä, tartuntaketjujen jäljittämällä ja altistuneiden karanteenilla voidaan osaltaan, mutta ei yksinomaan, estää taudin leviämistä.

Kokoontumisrajoituksia asetettaessa huomioidaan epidemiologinen arvio taudin leviämisestä tilanteissa, joissa sosiaalisten kontaktien määrä on

suuri. Valtioneuvosto on periaatepäätöksellään 3.9.2020 puoltanut sosiaali- ja terveysministeriön tekemää toimintasuunnitelmaa hybridistrategian mukaisten suositusten ja rajoitusten toteuttamiseen covid-19-epidemian ensimmäisen vaiheen jälkeen (sosiaali- ja terveysministeriön julkaisuja 2020:26). Suunnitelmassa epidemian hallinnan lähtökohtana ovat paikallisten ja alueellisten viranomaisten tartuntatautilain mukaisesti tekemät toimet ja päätökset.

Ottaen huomioon tartuntatautilain 9 ja 58 §:ssä säädetty, kunnan velvollisuuksiin kuuluvat epidemian selvittämiseksi ja torjumiseksi tarvittavat toimenpiteet, ja kunnan tartuntatautien torjunnasta vastaavan toimielimen tulee ensisijaisesti vastata torjuntatoimista omalla alueellaan. Sosiaali- ja terveysministeriön toimintasuunnitelman mukaan epidemiatilanteen kiihtyessä kunnan tartuntatautiviranomainen reagoi tilanteeseen lisäämällä testauskapasiteettia ja tartunnan jäljitysresurssia, antamalla paikallisen etätyösuosituksen sekä kasvomaskisuosituksen ja toteuttamalla infokampanjoita. Lisäksi kunnan tartuntataudeista vastaava toimielin päättää esimerkiksi yleisten kokousten tai yleisötilaisuuksien kieltämisestä alueellaan silloin, kun toimenpide on välttämätön yleisvaarallisen tai yleisvaaralliseksi perustellusti epäillyn tartuntataudin leviämisen estämiseksi.

Aluehallintovirasto tekee tartuntatautilain 58 §:n mukaiset päätökset silloin, kun ne ovat tarpeen usean kunnan alueella. Aluehallintoviraston rajoituspäätösten tarkoituksena on tartuntatautilain 1 §:ssä säädettyin tavoin ennaltaehkäistä tartuntatautilanteen pahenemista. Joukkoaltistumisten ja taudin leviämisen riski on erityisen suuri kaikissa tilanteissa, joissa suuri joukko ihmisiä kokoontuu ja voi päätyä lähikontakteihin keskenään. Siten tartunnan torjuntatoimista huolehtiminen yleisötilaisuuksissa ja julkisissa kokouksissa on välttämätöntä. Kun kokoontumisissa noudatetaan riittäviä turvaohjeita, voidaan tartunnan riskiä olennaisesti vähentää puuttuen kokoontumisvapauteen ja muihin perusoikeuksiin mahdollisimman vähäisessä määrin.

Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen (THL) hybridistrategian seurannan valtakunnallisen tilannearvioraportin 16.9.2020 mukaan Suomessa on todettu viime viikkojen aikana yhä enemmän kotimaisia laajempia tartuntaryppäitä ja joukkoaltistumisia, jotka ovat johtaneet jatkotartuntoihin. Uusista tapauksista suurin osa liittyy jo aiemmin tiedossa olleisiin, eri puolilla maata ilmenneisiin tartuntaketjuihin, joista osa on laajempia ja osa pienempiä. THL toteaa, että tartuntoja on tapahtunut viimeisten viikkojen aikana erityisesti vapaa-ajalla sekä harrastuksiin ja opiskeluun liittyvissä sosiaalisissa kontakteissa.

Tartuntatilanne Suomessa vaihtelee alueittain, ja eri alueiden tilanne vaihtelee myös ajallisesti. Joukkoaltistumisia ja tautiryvästymiä on tähän mennessä esiintynyt epidemiologisesti erilaisilla alueilla, ja niiden ilmaantumista on vaikea ennakoida. Ilmaantuvuus on Suomessa nousussa ja lähellä kiihtymisvaihetta. Sosiaali- ja terveysministeriön ja Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen tiedotteen 17.9.2020 mukaan sekä tautitapausten

että positiivisten tapausten osuus testeistä on noussut koko maan tasolla viimeisen seurantaviikon aikana.

Aluehallintovirastot ovat 17.9.2020 käyneet keskustelun THL:n kanssa rajoituspäätösten taustalla olevasta epidemiologisesta tilanteesta sekä rajoituspäätöksistä. Lisäksi Lapin aluehallintovirasto on käsitellyt alueensa sairaanhoitopiirien Lapin ja Länsi-Pohjan sairaanhoitopiirin, kuntien sosiaali- ja terveystoimialan sekä ELY-keskuksen edustajien kanssa Lapin alueellista tilannekuvaa 15.9.2020 järjestetyssä varautumista alueellisiin tartuntatautien torjunnan toimenpiteisiin koskevassa kokouksessa. Lapin aluehallintoviraston toimialueella viimeisen kahden viikon COVID-19-tapausten ilmaantuvuus on vaihdellut välillä 0–2,6 tapausta 100 000 asukasta kohden (16.9.2020 tilanne).

Ihmiset liikkuvat Suomessa eri alueiden välillä ja sisällä paljon. Suurempiin tapahtumiin saavutaan usein eri puolilta maata. Lokakuussa ruska-, ryhmä- ja muu matkailu sekä koulujen syyslomat lisäävät liikkumista muualta Suomesta Lappiin. Lisäksi sisärajojen avautuminen mahdollistaa matkailun ja muun liikenteen Suomeen naapurimaista sekä niiden kautta myös muualta Euroopasta ja kauempaakin. Sisärajojen avautuminen on erityisen merkityksellistä sekä Lapin että Länsi-Pohjan sairaanhoitopiireille, koska niillä on pitkät maarajat Ruotsin ja Norjan kanssa. Edellä esitetty huomioiden Lapin aluehallintoviraston toimialueen tämänhetkinen rauhallinenkaan epidemiologinen tilanne ei mahdollista rajoituksista luopumista kummankaan sairaanhoitopiirin osalta.

Yli 50 (viidenkymmenen) henkilön yleisötilaisuuksien ja yleisten kokousten järjestämisen sisätiloissa ja alueellisesti rajatuissa ulkotiloissa osalta pidetään tartuntataudin leviämisen estämiseksi välttämättömänä, että turvallisuus voidaan varmistaa asiakasmäärien rajaamisen, turvaetäisyyksien ja hygieniaohteistuksen avulla. Jos epidemiologinen tilanne muuttuu, aluehallintovirasto arvioi tätä kokoontumisia koskevaa rajoituspäätöstä uudestaan.

Edellä todetun perusteella tämä määräys on välttämätön tartuntataudin leviämisen estämiseksi Lapin aluehallintoviraston toimialueella.

SOVELLETUT OIKEUSOHJEET

Tartuntatautilaki (1227/2016) 1, 8, 58 ja 91 §

Valtioneuvoston asetus tartuntataudeista (146/2017) 1 ja 5 §

Valtioneuvoston asetus tartuntataudeista annetun valtioneuvoston asetuksen (146/2017) 1 §:n muuttamisesta (69/2020) 1 §

MUUTOKSENHAKU

Tähän päätökseen saa tartuntatautilain 90 §:n 1 momentin mukaan hakea muutosta valittamalla Pohjois-Suomen hallinto-oikeuteen siten kuin oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019) säädetään. Valitusosoitus on liitteenä.

TÄYTÄNTÖÖNPANO

Tämä päätös pannaan täytäntöön heti mahdollisesta muutoksenhausta huolimatta tartuntatautilain 91 §:n 1 momentin nojalla.

LISÄTIETOJA

Lisätietoja asiasta antaa tarvittaessa aluehallintoylilääkäri Sari Kemppainen (puh. 0295 017 350, sähköposti sari.kemppainen@avi.fi).

Ylijohtaja Kaisa Ainasoja

Aluehallintoylilääkäri Sari Kemppainen

LIITTEET

Liite 1, Opetus- ja kulttuuriministeriön ja Terveysten ja hyvinvoinnin laitoksen 21.9.2020 antama ohje koronavirustartuntojen ehkäisemisestä yleisötilaisuuksien ja yleisten kokoontumisten yhteydessä sekä julkisten tilojen käytössä

Liite 2, Lapin aluehallintoviraston toimialueen kunnat

JAKELU JA SUORITEMAKSU

Päätös yleistiedoksiantona

Tämän päätöksen tiedoksianto tapahtuu yleistiedoksiantona. Asiakirja pidetään kaikkien nähtävillä Lapin aluehallintovirastossa 22.10.2020 saakka. Päätöksen nähtäville asettamisesta ilmoitetaan yleisessä tietoverkossa aluehallintoviraston verkkosivulla www.avi.fi

Tämän päätöksen tiedoksisaannin katsotaan tapahtuneen seitsemäntenä päivänä siitä, kun edellä mainittu ilmoitus on julkaistu aluehallintoviraston verkkosivulla.

Tiedoksi

Alueen kunnat ja kuntayhtymät

Lapin ja Länsi-Pohjan sairaanhoitopiirit, joita pyydetään tiedottamaan päätöksestä alueensa kuntien tartuntataudeista vastaavia lääkäreitä

Lapin poliisilaitos

Lapin pelastuslaitos

Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos

Sosiaali- ja terveysministeriö

Opetus- ja kulttuuriministeriö

Maksutta

Tämä asiakirja LAAVI/1227/2020 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument LAAVI/1227/2020 har godkänts elektroniskt

Ratkaisija Ainasoja Kaisa 22.09.2020 08:53

Esittelijä Kemppainen Sari 22.09.2020 08:41